

Preferencje muzyczne współczesnej młodzieży

Musical Preferences of Contemporary Youth

DOI 10.25951/4669

*Muzyka bezpośrednio dotyka serca,
niezależnie jak mały czy oporny umysł ma słuchacz.*

Patrick Rothfuss, *Imię wiatru*

Wprowadzenie

Znaczenie muzyki w życiu każdego człowieka ma charakter wielowymiarowy. Pisze się o jej funkcjach kluczowych dla rozwoju człowieka, takich jak: funkcja estetyczna, emocjonalna, integracyjna, poznawcza, komunikacyjna, ideologiczna, odświeżająca i wychowawcza (Wyrzykowska 2015, s. 133). Muzyka wpływa też na funkcje wegetatywne naszego organizmu, układ funkcjonalny, stan aktywności systemu nerwowego, wywołuje zmiany w jego czynnościach, napięciu mięśniowym, zmienia tempo przemiany materii, zwalnia lub przyspiesza krążenie krwi, obniża próg naszej wrażliwości, zmienia siłę i szybkość pulsu, wpływa na nasz oddech (Ryczkowska 2016, s. 139–140). Ma ona szczególne znaczenie dla dorastającej młodzieży w tzw. fazie późniejszej adolescencji. Najczęściej wtedy pojawiają się kryzysy związane z dojrzewaniem, do których zalicza się: kryzys tożsamościowy (związany z wchodzeniem w dorosłość, tożsamością społeczną), intra – interpersonalny (związany z własnym „ja” jednostki, relacjami rówieśniczymi, nawiązywaniem kontaktów), aksjologiczny (związany z wartościami), emocjonalny (związany z miłością), egzystencjalny (związany z wolnością, odpowiedzialnością), instrumentalny (związany z inicjacją seksualną) (Chaciński 2006, s. 308–320). Niewątpliwie jest również to, że muzyka odgrywa ważną rolę w życiu młodzieży – nie tylko dlatego, że dostarcza młodym przeżyć estetycznych związanych z samym słuchaniem muzyki, lecz także dlatego, że staje

się ona wytyczną ich stylu życia, światopoglądu, wizerunku czy przynależności grupowej (Selfhout 2009, s. 95–107).

Muzyka ma szczególne znaczenie w stymulowaniu aktywności młodzieży niedostosowanej społecznie. Definicja niedostosowania społecznego mówi o antyspołecznych i agresywnych zachowaniach młodzieży oraz antyspołecznej osobowości (Przybysz-Zaremba 2017, s. 309). „Niedostosowanie społeczne” zastępuje się też terminami takimi jak: zaniedbanie społeczne, nieprzystosowanie społeczne, wykolejenie, demoralizacja, trudny pod względem wychowawczym (Pytka 2000, s. 22). Czynne uczestnictwo w odtwarzaniu i tworzeniu muzyki przynosi podopiecznym satysfakcję, rozwija i wzbogaca ich psychikę oraz inwencję twórczą. Muzykę można stosować, aby wzbudzić zainteresowanie, wywołać określone reakcje, uspokoić, poprawić nastój czy zaktywizować (Stachyra 2012, s. 213). Przez to, że muzyka może za pomocą różnych form oddziaływać na jednostkę i jej organizm, daje ona wychowawcom bogate możliwości pracy pedagogicznej. Jest to szczególnie cenne w resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie. Młodzież ta przejawia różnego rodzaju zaburzenia emocjonalne, związane z nieradzeniem sobie z napotykanymi problemami. Dzięki muzyce i organizowaniu aktywności dźwiękowo-ruchowych dzieci i młodzież rozwijają umiejętność współpracy w grupie, poprawiają komunikację niewerbalną i lepiej radzą sobie z emocjami (Pytka, Kalinowski 2008, s. 24).

Preferencje muzyczne kształtują się w okresie dorastania, czyli między 13. a 19. rokiem życia, który można podzielić na dwie główne fazy. Pierwsza faza trwa do 16. roku życia i to właśnie w niej słuchacz otwiera się na przeżycia muzyczne, odreagowuje napięcie emocjonalne i utożsamia się z konkretnym gatunkiem muzycznym. W kolejnej fazie, która trwa do 19. roku życia, słuchacz zaczyna interesować się środkami wyrazu muzycznego i interpretacją muzyki (Burowska, Głowacka 1998, s. 18–20).

Pojęcie preferencji muzycznych należy w tym wypadku rozumieć jako „stopień lubienia” danego gatunku muzycznego. Są one ukierunkowane na działalność muzyczną, która dostarcza im przyjemności (Lawendowski 2011, s. 38). Nastolatki różnią się między sobą tym, jaki gatunek muzyki preferują, a to związane jest z ich sferą emocjonalną, osobowością, otwartością na doświadczanie muzyki, poczuciem indywidualnej tożsamości, poszukiwaniem doznań, temperamentem, stylem słuchania, wiekiem, płcią, poziomem edukacji muzycznej, pochodzeniem społecznym, przynależnością do danej subkultury młodzieżowej czy czynnikami wpływu społecznego, np. mass mediów (Kołodziejski 2017, s. 215).

W związku z powyższym można stwierdzić, że muzyka ma ogromne znaczenie dla współczesnej młodzieży, zarówno takiej, która nie przejawia niedostosowania społecznego, jak i takiej, która sprawia wiele problemów wychowawczych. Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badań dotyczących preferencji muzycznych współczesnej młodzieży oraz pokazanie, że przynależność do danego rodzaju szkoły nie wpływa na upodobania muzyczne uczących się w niej nastolatków. Na potrzeby badań podzielono badanych na młodzież uczącą się w szkołach publicznych i w szkołach przyplacówkowych. Jako szkołę publiczną należy tu rozumieć instytucję edukacyjną powołaną na podstawie aktu założycielskiego przez organ administracji rządowej, lub jednostkę samorządu terytorialnego, lub inną osobę prawną lub fizyczną, zapewniającą bezpłatne nauczanie oraz realizowanie programu nauczania, a także stosowanie się do ustalonych zasad oceniania i klasyfikacji uczniów¹. Szkoła przyplacówkowa to inaczej szkoła specjalna funkcjonująca w ośrodku wychowawczym dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy².

Założenia badawcze

Jakie są preferencje muzyczne współczesnej młodzieży i czy istnieją różnice dotyczące preferencji muzycznych uczniów szkół przyplacówkowych i publicznych? W celu uzyskania odpowiedzi na te pytania przeprowadzono badania z zastosowaniem metody sondażu diagnostycznego i techniki ankiety.

Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety przeprowadzony wśród uczniów szkół przyplacówkowych (Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii – MOS i Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy – MOW) i szkół publicznych (podstawowych i średnich) w miejscowościach Łódź i Jarosław. Kwestionariusz ankiety zawierał 17 pytań, z czego 3 pierwsze pytania dotyczyły płci, wieku i poziomu edukacji, z których została stworzona metryczka. Ankieta zawierała jedno pytanie wielokrotnego wyboru i dwa, które wymagały podania przez ankietowanych dodatkowego uzasadnienia. Łącznie przebadanych zostało 326 uczniów

¹ Szkoła publiczna, <https://stat.gov.pl/metainformacje/sloownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/2210,pojecie.html> (data dostępu: 24.01.2021).

² Szkoła specjalna, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/rodzaje-i-szczegolowe-zasady-dzialania-placowek-publicznych-warunki-17708999> (data dostępu: 24.01.2021).

z tzw. celowym doбором próby. Badanie zostało przeprowadzone w roku szkolnym 2019/2020. Podział uczniów na uczniów szkół przyplacówkowych i publicznych przedstawiają tabele 1 i 2.

Z danych przedstawionych w tabelach wynika, że większość badanych stanowiły dziewczęta. Z kolei biorąc pod uwagę wiek, najwięcej uczniów było w wieku 14–15 i 16–17 lat.

Tabela 1. Uczniowie szkoły przyplacówkowej, którzy wzięli udział w badaniu

Suma	Płeć		Wiek			Poziom edukacji	
	dziewczyna	chłopak	14–15	16–17	18–19	szkoła podstawowa	szkoła średnia
76 (100%)	56	20	41	29	6	48	28
Liczba (%)	74	26	54	38	8	63	37

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych.

Tabela 2. Uczniowie szkoły publicznej, którzy wzięli udział w badaniu

Suma	Płeć		Wiek			Poziom edukacji	
	dziewczyna	chłopak	14–15	16–17	18–19	szkoła podstawowa	szkoła średnia
250 (100%)	164	86	89	89	72	46	204
Liczba (%)	66	34	36	36	28	18	72

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych.

Istotną różnicę widać, jeżeli chodzi o poziom edukacji. Większość uczniów szkół przyplacówkowych uczęszczała do szkoły podstawowej, natomiast uczniowie szkół publicznych w 72% uczęszczali do szkół średnich. Rozkład ten wynika z faktu, że uczniowie szkół specjalnych mimo wieku 16–17 lat nadal uczęszczali do szkoły podstawowej. Dzieci i młodzież niedostosowana społecznie zostaje umieszczona w ośrodkach wychowawczych głównie przez zaniebdywanie obowiązku szkolnego³.

³ Raport dotyczący umieszczania dzieci i młodzieży w MOW i MOS, <https://www.slideshare.net/endisk/raport-dotyczy-przyczyn-umieszczenia-dzieci-i-modziezy-w-mow-i-mos> (data dostępu: 7.02.2021).

Ulubiony gatunek muzyczny

Wśród uczniów szkół przyplacówkowych trzy najczęściej wybierane gatunki muzyczne to: rap 43%, pop 17% i disco-polo 13%. Dziesięć procent zaznaczyło odpowiedź „inne”, podając gatunki takie jak: trap, nightcore, k-pop, trash, metal, heavy metal. Wśród nich niektórzy ankietowani definiowali inny słuchany przez siebie gatunek muzyczny, jako „smutna muzyka”. 7% zaznaczyło odpowiedź techno, 4% zaznaczyło rock, 3% – jazz, 2% – muzykę poważną. Na pytanie o wybranie jednego, ulubionego gatunku muzyki uczniowie w 68% opowiedzieli się za rapem. Na drugim miejscu jako ulubiony gatunek muzyczny pojawił się pop 7%.

W szkole publicznej trzy najczęściej słuchane gatunki muzyczne to pop 31%, rap 29% i rock 13%. Na czwartym miejscu uczniowie wskazali na odpowiedź „inne” (9%), podając gatunki takie jak: trap, muzyka instrumentalna, pop alternatywny, RNB, muzyka ludowa, hardbasse, chillstep, metal, alternatywna, latino, elektroniczna, drill, filmowa, blues, indie folk. Kolejno można wymienić disco-polo 7%, techno 4%, poważną 4% i jazz 3%. Ulubionym gatunkiem muzycznym w szkołach publicznych jest rap 35% i pop 35%.

Tabela 3. Ulubiony gatunek muzyczny – szkoły przyplacówkowa i publiczna

Ulubiony gatunek muzyczny uczniów szkół przyplacówkowych	%	Ulubiony gatunek muzyczny uczniów szkół publicznych	%
Rap	68	Rap	35
Pop	7	Pop	35
Inny	7	Rock	11
Disco-polo	5	Inny	10
Techno	4	Disco-polo	3
Rock	3	Jazz	2
Poważna	1	Poważna	2
Jazz	0	Techno	1
Brak odpowiedzi	5	Brak odpowiedzi	1

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych.

Odpowiedź na pytanie o wybór ulubionego gatunku muzycznego wymagała podania uzasadnienia przez ucznia. Jeżeli uczeń wybrał jako ulubiony gatunek muzyczny rap, to dlaczego właśnie ten gatunek podoba mu się najbardziej? Podanie uzasadnienia było dobrowolne. W szkołach przyplacówkowych

uzasadnienie napisało łącznie 21 na 76 uczniów, natomiast w szkołach publicznych było to 178 uczniów na 250. Zarówno w szkołach przyplacówkowych, jak i publicznych uzasadnienia były do siebie zbliżone i bliskoznaczące. Jako że zarówno w jednym, jak i w drugim rodzaju szkół rap jako gatunek muzyczny został wybierany najczęściej, najczęściej też pojawiały się uzasadnienia dotyczące tego gatunku. Wśród podanych uzasadnień pojawiły się odpowiedzi takie jak:

bo jest wartościowy i mówi o życiu, teksty mają przekaz i są prawdziwe, rap mnie wycisza, sprawia, że czuję się swobodnie, nie jest o głupotach, dobrze się przy nim czuję, najlepiej mi się go słucha, jest najczęściej słuchany przez młodzież, teksty opisują najczęściej historię prawdziwego życia, jest popularny, rapu często słuchają osoby, które się dołują, a ten poprawia im humor, wyraża dużo emocji, ma głębokie przesłanie, porusza problemy współczesnej młodzieży, łatwo go zapamiętać itp.

Po głębszej analizie danych okazało się, że uczniowie, którzy zaznaczyli pop jako ulubiony gatunek muzyczny, podają w późniejszym pytaniu w ankiecie (Czy znasz jakiegós twórcę słuchanego przez Ciebie gatunku muzyki?) wykonawców charakterystycznych dla gatunku muzycznego jakim jest rap. Może to wynikać z ich niedokładnej wiedzy na temat gatunków muzycznych. Mylą oni bowiem wykonawców rapowych z wykonawcami popowymi.

Czy to, że niektórzy uczniowie mylą rap z popem, a ich większość wybiera rap jako ulubiony gatunek muzyczny powinno dziwić? Otóż nie. Era rapu, w którym dominowała muzyka traktująca o problemach, podziałach społecznych, kapitalizmie i ogólnie rzecz ujmując, ciężkim życiu młodego człowieka, minęła po 2009 r. Rap stał się elementem popkultury. Rozwój portali społecznościowych do promowania i słuchania muzyki takich jak Facebook czy YouTube sprawił, że raperzy się zorganizowali. Stworzyli własne wytwórnie, strony internetowe, profile, kanały TV, marki odzieżowe. Dopasowali się do sytuacji rynku muzycznego w Polsce.

Rap trafił do reklam, a raperzy zaczęli pojawiać się na ekranach kin. Bez większego proszenia się o uwagę mediów rapowe teledyski mają milionowe wyświetlenia, a co tydzień w notowaniu na OLIS-ie⁴ pojawia się kilka albumów rapowych (Węclawek i in. 2014, s. 16–20). Muzyka rapowa zyskała taki status, ponieważ od lat funkcjonuje w polskiej kulturze i zdążyła połączyć środowiska o odmiennym statusie materialnym, wykształceniu, pochodzeniu czy wieku.

⁴ Oficjalna lista sprzedaży płyt w Polsce, <http://olis.onyx.pl/listy/index.asp?lang=> (data dostępu: 11.01.2021).

Dzięki językowi, który jest prosty i ekspresywny, nie stwarza barier komunikacyjnych, przez co jest chętnie słuchana (Wójtowicz 2014, s. 183–198).

Ciekawych danych dostarczyły odpowiedzi badanych na pytanie o powody wyboru określonego gatunku muzycznego. Większość ankietowanych (odpowiednio: 65% i 74%) deklaruje, że preferencja ta została wypracowana przez nich samodzielnie. Podobne odsetki badanej młodzieży ze szkół publicznych i przyplacówkowych (15% i 12%) przyznało, że to rówieśnicy mieli decydujący wpływ na rodzaj muzyki, jakiej najchętniej słuchają. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na wpływ mediów (po 6%), rodzeństwo (7% i 4%) oraz rodziców (1% i 3%).

Słuchanie ulubionego gatunku muzyki wiąże się ze znajomością jego przedstawicieli, wykonawców. W szkołach przyplacówkowych 76% uczniów potrafiło ich wymienić, natomiast w szkołach publicznych 82% uczniów. Najczęściej wymieniali oni wykonawców takich jak np: Kabe, Major SPZ, Kaze, Goko, Kali, Paluch, Białas, Bedoes, Peja, OSTR, Szpaku, Malik Montana. W związku z tym, że w szkołach publicznych na równi z rapem pod względem procentowym stanął pop, w odpowiedzi na pytanie o wymienienie kilku twórców słuchanego gatunku muzyki pojawiała się wielu artystów popowych, np.: Selena Gomez, Justin Bieber czy Katy Perry. Biorąc pod uwagę wymienianych wykonawców rapowych, uczniowie szkół przyplacówkowych częściej wskazywali na przedstawicieli rapu ulicznego⁵, podczas gdy uczniowie szkół publicznych częściej wymieniali przedstawicieli tzw. newschoolu⁶. Współczesna młodzież w szkołach przyplacówkowych i publicznych słucha muzyki głównie za pomocą smartfona bądź internetu i jest dobrze zorientowana na temat tego, jakiej muzyki słuchają ich koledzy i koleżanki. Uczniowie szkół przyplacówkowych (72%) oraz szkół publicznych (58%) wiedzą, jakiej muzyki słuchają ich rówieśnicy.

Czas, warunki i miejsce słuchania muzyki

Jeżeli chodzi o czas, jaki uczniowie spędzają na słuchaniu muzyki, to w obu rodzajach szkół jest on do siebie zbliżony. Uczniowie szkół przyplacówkowych w 66% słuchają muzyki więcej niż godzinę dziennie. Mniej niż pół godziny

⁵ Definicja rapu ulicznego, <https://www.nck.pl/upload/attachments/313380/S%C5%82owniczek.pdf>, s. 21 (data dostępu: 25.01.2021).

⁶ Definicja newschoolu, <https://www.nck.pl/upload/attachments/313380/S%C5%82owniczek.pdf>, s. 17 (data dostępu: 25.01.2021).

słucha ulubionego gatunku 15% uczniów, a tylko 10 osób (13%) poświęca na to godzinę dziennie. Większość uczniów (70%) szkół przyplacówkowych opowiedziało się za systematycznym słuchaniem muzyki.

W szkołach publicznych połowa uczniów (50%) słucha ulubionego gatunku muzyki przez więcej niż jedną godzinę dziennie, a 25% poświęca na słuchanie godzinę swojego czasu. Odpowiedź „pół godziny” zaznaczyło 27 uczniów, czyli 11%. Ponad 3/4 uczniów (76%) słucha muzyki systematycznie.

Biorąc pod uwagę oba rodzaje szkół, większość uczniów nie zwraca uwagi na to, w jakich warunkach słucha muzyki. Za daną odpowiedź w szkołach przyplacówkowych opowiedziało się 64% uczniów, a w szkołach publicznych 57% uczniów. Druga najwyżej wybierana odpowiedź dotyczyła warunków „gdy jestem sam”. W szkołach przyplacówkowych wybrało ją 15% uczniów, natomiast w szkołach publicznych 33% uczniów.

W szkole przyplacówkowej uczniowie najczęściej słuchają muzyki w domu. Odpowiedź tę zaznaczyło 59 osób (65%). Należy zwrócić uwagę, że odpowiedź „dom” traktowana jest w tym wypadku przez ankietowanych również jako placówka (MOS i MOW). Reszta ankietowanych (28%) wybrała odpowiedź „w drodze”, a 6 osób (7%) słucha muzyki w szkole.

Uczniowie szkół publicznych również najczęściej słuchają muzyki w domu. Odpowiedź tę zaznaczyły 162 osoby (58%), „W drodze” muzyki słucha 114 osób (41%), a „w szkole” 2 osoby (1%).

Warto dodać, że uwagę ucznia podczas słuchania muzyki mogą przyciągać tekst, melodia, rytm, wokół, instrumentarium czy osobowość idola. Rozkład procentowy dla szkoły przyplacówkowej i publicznej ukazany jest w tabeli 4.

Tabela 4. Co najbardziej przyciąga uwagę ucznia podczas słuchania muzyki – szkoła przyplacówkowa i publiczna

Szkoła przyplacówkowa	%	Szkoła publiczna	%
Tekst	45	Tekst	31
Rytm	19	Melodia	30
Melodia	15	Rytm	17
Osobowość idola	12	Wokal	10
Wokal	4	Instrumentarium	7
Instrumentarium	3	Osobowość idola	5

Źródło: opracowane na podstawie badań własnych.

Pozaszkolne zajęcia muzyczne

Mogłoby się wydawać, że w związku z tak dużym zainteresowaniem muzyką wśród uczniów szkół przyplacówkowych i publicznych większość z nich będzie uczestniczyć w dodatkowych zajęciach pozaszkolnych. Badanie wykazało jednak co innego. Uczniowie mieli do wyboru pięć odpowiedzi: dom kultury, plac młodzieży, ognisko muzyczne, prywatnie, nie uczęszczam nigdzie.

Aż 95% uczniów szkół przyplacówkowych nie uczestniczy w dodatkowych zajęciach muzycznych. Tylko jedna osoba korzysta z zajęć w ognisku muzycznym. W szkołach publicznych aż 89% uczniów nie uczęszcza nigdzie. Tylko 6% uczniów korzysta z dodatkowych zajęć prywatnie, a 2% uczęszcza na zajęcia w domu kultury.

Spośród wszystkich uczniów szkół przyplacówkowych tylko 26 na 76 osób sama rapuje/śpiewa (34%). W szkołach publicznych samodzielnie rapuje/śpiewa 90 na 250 osób, co stanowi zaledwie 36%.

Ostatnim pytaniem, jakie zostało zadane uczniom, było pytanie o to, czy uważają, że w ich szkole/placówce powinny być organizowane dodatkowe zajęcia muzyczne, i jeśli tak, to dlaczego.

Uczniowie szkół przyplacówkowych w 51% uważają, że w ich placówce dodatkowe zajęcia muzyczne nie są potrzebne. Pozostali (44%) uważają, że powinny być one organizowane. Znalazły się też osoby, które nie udzieliły żadnej odpowiedzi (5%). Uczniowie szkół publicznych, uważają z kolei w 66%, że dodatkowe zajęcia muzyczne nie są potrzebne w ich szkołach. W 32% opowiadają się za tym, że powinny być organizowane, a 2% osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Uzasadnienie wyboru danej odpowiedzi w szkołach przyplacówkowych zostało napisane przez 26 uczniów, a w szkołach publicznych przez 65 uczniów. Główne powody, dla których uczniowie obu szkół chcą, aby dodatkowe zajęcia muzyczne były organizowane, to:

można się czegoś nauczyć, można się rozwijać, bo jest nudno, aby poznać więcej gatunków muzyki i spędzić miło czas, rozwinęłoby to moje zainteresowania i czułabym się pewniej, bo muzyka kształci i pozwala miło spędzić czas, kocham muzykę i uważam, że szkoła powinna rozwijać zainteresowania uczniów, muzyka jest odsuwana na drugi plan, a w rzeczywistości rozwija osobowość młodych ludzi, ponieważ mało jest takich zajęć, a dużo utalentowanych młodych osób, muzyka jest bardzo ważnym elementem życia, ponieważ nie ma u nas takich zajęć bardzo chciałabym na takie uczęszczać i nie musiałbym dojeżdżać do domu kultury, pomagają w odstresowaniu się, słuchanie muzyki powinno być codziennością, patrząc na to, z jakim stresem wiąże się szkoła, pozwoliłoby to na rozwój ukrytym talentom,

wprowadziłoby coś miłego do dnia, rozwijałyby się osoby, które na co dzień się tym interesują, a nie mają takiej możliwości, bo mamy bardzo dużo uczniów, którzy mają ogromny talent, wiele osób nie jest odważnych, żeby zaśpiewać publicznie, potrzebny jest ktoś, kto im pomoże odkryć talent i przemoć nieśmiałość, ponieważ rozwijanie pasji jest niesamowite, a dzielenie jej z innymi jest niezastąpione, myślę, że to *światny pomysł*, bo każdy inaczej postrzega muzykę, uważam że warto by było podzielić się spostrzeżeniami, uważam, że muzyka przyciągnęłaby do siebie wielu uczniów, którzy chcieliby mieć z nią kontakt.

Podsumowanie

Badanie wykazało, że współczesna młodzież z wybranych gatunków muzycznych najbardziej lubi rap i nie istnieją różnice pomiędzy preferencjami muzycznymi uczniów szkół przyplacówkowych i publicznych, wręcz przeciwnie – wybór odpowiedzi i podawane przez uczniów obu szkół uzasadnienia są do siebie bardzo podobne. Wynika to z przedstawionej analizy zebranego materiału badawczego i jego rozkładu procentowego. Tylko część uczniów danych szkół opowiedziała się za tym, że w ich szkołach/placówkach powinny być prowadzone dodatkowe zajęcia muzyczne, jednak biorąc pod uwagę wszystkie aspekty dotyczące opisanych preferencji muzycznych współczesnej młodzieży, jest to kwestia bardzo istotna. Wiedząc, jak wiele uczniowie mogliby zyskać poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach muzycznych i jak muzyka wpływa na rozwój jednostek, wprowadzanie dodatkowych zajęć muzycznych zarówno do szkół przyplacówkowych, jak i do szkół publicznych wymaga przemyślenia. Należałoby się również dogłębniej zastanowić nad wykorzystywaniem rapu w pracy z młodzieżą.

Im więcej kreatywnych i twórczych form nauczania, tym większe istnieją szanse na rozwój współczesnej młodzieży pod kątem muzycznym. Patrząc na podane przez uczniów uzasadnienia, zawsze znajdzie się grupa osób, która będzie zainteresowana dodatkową formą aktywności, czy to w szkole przyplacówkowej czy w szkole publicznej.

BIBLIOGRAFIA

- Burowska Z., Głowacka E. (1998), *Psychodydaktyka muzyczna. Zarys problematyki*, Kraków: Wydawnictwo Akademii Muzycznej.
- Chaciński J. (2006), *Młodzież i muzyka we współczesnym horyzoncie kulturowym i edukacyjnym*, w: D. Kubinowski (red.), *Kultura współczesna a wychowanie człowieka*, Lublin: Wydawnictwo Verba.

- Kołodziejski M. (2017), *Preferencje muzyczne młodzieży płockich szkół średnich w kontekście edukacyjnym*, „Ars Inter Culturas”, 6, s. 215.
- Lawendowski R. (2011), *Osobowościowe uwarunkowania preferencji muzycznych w zależności od wieku*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Przybysz-Zaremba M. (2017), *(Nie)Innowacyjne metody pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie*, w: L. Kataryńczuk-Mania (red.), *Z zagadnień terapii artystycznej, logopedycznej i pedagogicznej*, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza UZ.
- Pytka L. (2000), *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*, Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej.
- Pytka L., Kalinowski M. (2008), *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*, Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej.
- Ryczkowska A. (2016), *Mechanizmy oddziaływania muzyki na procesy fizjologiczne i emocjonalne słuchacza*, „Kwartalnik Młodych Muzykologów UJ”, 29 (2), s. 139–155.
- Selfhout M. (2009), *The Role of Music Preferences in Early Adolescents' Friendship Formation and Stability*, „Journal of Adolescence” nr 32, s. 95–107.
- Stachyra K. (2012), *Muzykoterapia w resocjalizacji*, w: K. Stachyra (red.), *Podstawy muzykoterapii*, Lublin: UMCS.
- Węclawek D., Flint M., Kleyff T., Cała A., Jaczyński K. (2014), *Antologia polskiego rapu*, Warszawa: Wydawnictwo Narodowego Centrum Kultury.
- Wójtowicz S. (2014), *O kierunkach badań literaturoznawczych nad hip-hopem*, w: M. Miszczyński (red.), *Hip-hop w Polsce. Od blokowisk do kultury popularnej*, Warszawa: Wydawnictwo UW.
- Wyrzykowska K.M. (2015), *Od kontestacji do estetyzacji życia codziennego. Kilka uwag o znaczeniu i funkcji muzyki w życiu młodzieży*, „Pogranicze. Studia Społeczne”, 26, s. 133.

Źródła internetowe

- Oficjalna lista sprzedaży płyt w Polsce, <http://olis.onyx.pl/listy/index.asp?lang=> (data dostępu: 11.01.2021).
- Szkoła publiczna, <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/2210,pojecie.html> (data dostępu: 24.01.2021).
- Szkoła specjalna, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/rodzaje-i-szczegolowe-zasady-dzialania-placowek-publicznych-warunki-17708999> (data dostępu: 24.01.2021).
- Raport dotyczący umieszczania dzieci i młodzieży w MOW i MOS, <https://www.slideshare.net/endisk/raport-dotyczy-przyczyn-umieszczenia-dzieci-i-mo-dziey-w-mow-i-mos> (data dostępu: 7.02.2021).

Definicja newschoolu, <https://www.nck.pl/upload/attachments/313380/S%20C5%82owniczek.pdf>, s. 17 (data dostępu: 25.01.2021).

Definicja rapu ulicznego, <https://www.nck.pl/upload/attachments/313380/S%20C5%82owniczek.pdf>, s. 21 (data dostępu: 25.01.2021).

STRESZCZENIE

Muzyka odgrywa ważną rolę w życiu młodego człowieka, nie tylko przez szereg funkcji, jakie spełnia, ale też przez znaczenie, jakie odgrywa w procesie dojrzewania jednostki. Wyniki badań zaprezentowanych w artykule pokazują, jakiego gatunku muzycznego współczesna młodzież słucha najczęściej, ile czasu dziennie poświęca na słuchanie go, w jakich odbywa się to warunkach i miejscu oraz jaki młodzież ma stosunek do pozaszkolnych zajęć muzycznych. Badani zostali podzieleni ze względu na rodzaj szkoły, do jakiej uczęszczają. Zarówno w szkołach publicznych, jak i przyplacówkowych preferencje muzyczne współczesnej młodzieży są do siebie podobne i zbliżone, co wynika z przedstawionej analizy zebranego materiału badawczego i jego rozkładu procentowego.

SŁOWA KLUCZOWE: muzyka, preferencje muzyczne, szkoła przyplacówkowa, szkoła publiczna, współczesna młodzież

SUMMARY

Music plays an important role in the life of a young person, not only because of the number of functions it performs, but also because of the importance it plays in the process of maturing an individual. The results of the research presented in the article show what kind of music contemporary youth listens most often, how much time a day they spend listening to it, in what conditions and places it is done, and what is the attitude of youth to extracurricular music activities. The respondents were divided according to the type of school they attend. In both public and institutional schools, the musical preferences of modern youth are similar, which results from the presented analysis of the collected research material and its percentage distribution.

KEYWORDS: music, music preferences, institutional school, public school, contemporary youth

NATALIA ZYGMUNT – Uniwersytet Łódzki

Pedagogika / Pedagogy

Przysłano do redakcji / Received: 7.02.2021

Daty recenzji / Revised: 25.08.2021; 14.09.2021

Data akceptacji do publikacji / Accepted: 15.11.2021